

DANSKE
REGIONER

UNDERVISNINGS
MINISTERIET

Uddannelse under udvikling

Katalog over inspirerende lokale
udviklingsprojekter i lyset af de
regionale partnerskabsaftaler 2010

Uddannelse under udvikling
Danske Regioner og
Undervisningsministeriet
2011

Tak til CPH West for fotomulighed

Layout: UHI, Danske Regioner
Fotos: Ulla Hilden
Tryk: Danske Regioner

ISBN tryk: 978-87-7723-716-4
ISBN elektronisk: 978-87-7723-718-8

Uddannelse under udvikling

Katalog over inspirerende lokale
udviklingsprojekter i lyset af de
regionale partnerskabsaftaler 2010

1. Forord	5
2. Overblik: Udviklingsprojekter fordelt på politisk prioriterede indsatsområder	6
3. Inspirerende udviklingsprojekter	10
4. Regional og national understøttelse af udviklingsprojekter	20
5. "Hvordan ansøger jeg om udviklingsmidler?"	22
6. Emnebaseret register over projektbeskrivelser	23

1/ Forord

Dette er et katalog til dig, der gerne vil være med til at udvikle uddannelsesområdet. Hvad enten du er ansat i en kommune, i en virksomhed eller på en uddannelsesinstitution.

Udvikling af uddannelsesområdet er centralt for, at Danmark også i fremtiden skal kunne klare sig i den internationale konkurrence. Vi har brug for, at flere unge gennemfører en uddannelse, og at arbejdsstyrken har tidssvarende kompetencer. Det er desuden nødvendigt, at udviklingen af uddannelsesområdet sker i et tæt samarbejde med erhvervslivet.

Regeringen og de seks regionale vækstfora har indgået regionale partnerskabsaftaler i efteråret 2010. Her har de udpeget en række centrale indsatsområder og derved udstukket en retning for udviklingen af uddannelsesområdet.

Her i kataloget finder du eksempler på lokalt igangsatte projekter inden for de enkelte indsatsområder. Fælles for projekterne er, at de bidrager til lokalt at løfte indsatsen på uddannelsesområdet. En stor del af projekterne er gennemført med støtte fra forskellige puljer for udviklingsmidler, særligt regionale udviklingsmidler.

Formålet med kataloget er at inspirere dig i dit arbejde med uddannelsesudvikling. Ved hver projektbeskrivelse finder du en kontaktperson. Dermed er løsningerne på dine konkrete udfordringer måske kun et telefonopkald væk.

Sådan finder du rundt i kataloget

Katalogets beskrivelser af udvalgte udviklingsprojekter og tiltag er inddelt efter, hvilke politisk prioriterede indsatsområder, de hver især bidrager til. Se oversigten over de centrale indsatsområder fra de regionale partnerskabsaftaler, som kataloget er struktureret efter. Hvis du for eksempel ønsker at lade dig inspirere af projekter, der bidrager til at udvikle og udbrede mere fleksible undervisningsformer, så kan du læse om dem ved at klikke dig frem til indsatsområdet "Udvikling og udbredelse af mere fleksible undervisningsformer". Ønsker du derimod at vide mere om, hvordan man kan sætte ind imod frafald, kan du hente inspiration ved klik på indsatsområdet "Bekæmpelse af frafald i uddannelserne".

Måske har du andre indgangsvinkler, og de enkelte projekter bidrager typisk til flere mål end de indsatsområder, de er inddelt efter i kataloget. Vil du kende mere til projekter, der vedrører gymnasieområdet? Er du interesseret i projekter i en bestemt region? Eller vil du vide mere om særlige tiltag i yderområderne? Så kan du lade dig vejlede af det emnebaserede register over projektbeskrivelserne.

2/ **Overblik**

Udviklingsprojekter fordelt på politisk prioriterede indsatsområder

Uddannelsesområdet er centralt i partnerskabsaftalerne mellem regeringen og de seks regionale vækstfora. Aftalerne indeholder en række indsatsområder for hver region, og mange af disse knytter sig til uddannelse. Hver af de seks aftaler fokuserer på særlige udfordringer i den respektive region, men mange indsatsområder går igen i flere af partnerskabsaftalerne. Dette katalog beskriver allerede gennemførte eller igangsatte uddannelsesprojekter, der repræsenterer et udvalg af de prioriterede indsatsområder. Som det fremgår herunder, er

projekterne inddelt efter hvilket uddannelsespolitisk indsatsområde, de hver især har særlig relevans for.

Kataloget præsenterer et udvalg af centrale indsatsområder inden for temaet "Uddannelse og arbejdskraft" i de seks partnerskabsaftaler. Det giver således ikke et fuldt billede af nuancerne i de enkelte aftaler. Find de seks partnerskabsaftaler på www.ebst.com.

Indsatsområder og projekter:

Indsatsområde 1: Udvikling og udbredelse af mere fleksible undervisningsformer

Uddannelse skal være tilgængelig og tilrettelagt på en måde, der gør det muligt og attraktivt for alle at tage en uddannelse. Projekteksempler:

- 1.1 Flexibel undervisning på modtagernes præmiser (Projekttitle: ELYK-projektet)
- 1.2 Lokale erhvervsuddannelsesindgange tæt på de unge (Projekttitle: Udvikling med udsigt)

Indsatsområde 2: Mere fleksible overgange mellem uddannelser

Det skal være nemmere at tage skridtet fra én uddannelse til en anden. Både når man skal videre til et nyt uddannelsesstrin, og når man har behov for at vælge om.

- 2.1 En overset vej til videregående uddannelse – via erhvervsuddannelse (Projekttitle: EUD som adgangsvej til videregående uddannelser)

Indsatsområde 3: Afdækning og opfyldelse af aktuelle og fremtidige kompetence- og teknologibehov

Udviklingen af de personlige og faglige kompetencer hos faglærte skal målrettes fremtidens behov og rettes mod både specifikt faglige samt kreative og innovative kompetencer.

- 3.1 Kompetenceudvikling af det syddanske turisterhverv (Projekttitle: Oplevelsernes Academy)
- 3.2 Kortlægning af kompetenceudfordringer i Nordjylland (Projekttitle: FremKom – Fremtidens Kompetencer)

Indsatsområde 4: Styrkelse af samspillet mellem uddannelse og erhverv

Professionshøjskolerne og erhvervsakademierne skal fremme udviklingen af kompetencer, der bidrager til

vækst og regional udvikling af erhverv og professioner i regionerne. Det skal blandt andet ske gennem udviklingsarbejde i samspil med det lokale erhvervsliv.

- 4.1 Studerende fra Erhvervsakademi Lillebælt indtager virksomheder (Projekttitle: 48 timer)
- 4.2 Nyt laboratorium skal styrke samarbejdet med erhvervslivet (Projekttitle: Energi- og Miljøskolen MAR-TEC)

Indsatsområde 5: Opkvalificering og omstilling af arbejdsstyrken med særligt fokus på kortuddannede og kompetenceudvikling i små og mellemstore virksomheder

Voksen- og efteruddannelsesområdet skal styrkes ved at afdække behov for kompetenceudvikling på det lokale arbejdsmarked.

- 5.1 Kompetenceudvikling i små og mellemstore virksomheder (Projekttitle: Projekt KLAR – Kompetent Læring Af Regionen)
- 5.2 Bornholm får et serviceløft (Projekttitle: Bornholms Serviceskole)

Indsatsområde 6: Fremme af elevers interesse og kompetencer inden for naturvidenskab

Tilgangen til fag og uddannelser inden for naturvidenskab, teknik og sundhed skal øges, blandt andet gennem en styrkelse af elevers kompetencer inden for disse områder.

- 6.1 Ny studieretning i bioteknologi i samarbejde med videregående uddannelser og virksomheder (Projekttitle: Bioteknologi i gymnasiet)
- 6.2 Naturvidenskab under fremmede himmelstrøg (Projekttitle: Udvikling af international naturvidenskabelig studieretning på Herning Gymnasium)

Indsatsområde 7: Fremme af lokale samarbejder på tværs af uddannelser

Tættere lokale samarbejder på ungdomsuddannelsesområdet. Det kan for eksempel ske gennem fusioner, administrative fællesskaber eller campusser.

7.1 Campussamarbejde i Grindsted – mere end blot mursten (Projekttitel: Campus Grindsted)

7.2 Camp om campus – kickstart til øget uddannelsessamarbejde på Bornholm (Projekttitel: Uddannelsernes Camp Bornholm)

Indsatsområde 8: Flere praktikpladser

Der er behov for flere praktikpladser på de erhvervsrettede ungdomsuddannelser.

8.1 Flere praktikpladser gennem virksomhedsopsøgende indsats (Projekttitel: Praktikpladsjagt i Region Nord)

8.2 Fra telefonopkald til praktikpladser (Projekttitel: Praktiksatsning i Hovedstaden)

Indsatsområde 9: Bekæmpelse af frafald i uddannelserne

Elever og studerende skal fastholdes i uddannelserne gennem initiativer, der tager højde for specifikke lokale problemstillinger.

9.1 Tæt voksenkontakt som middel mod frafald (Projekttitel: Ungdomscoach med street credibility)

9.2 Hurtigere vejledningsindsats via it-løsning (Projekttitel: Tilbage melding.dk)

Indsatsområde 10: Styrkelse af talentarbejdet

Hvert barn og ungt menneske skal kunne udnytte sine særlige styrker, så langt talentet rækker. Talent skal udvikles og gødes hele vejen igennem det danske skolesystem.

10.1 Et akademi til hovedstadens talenter (Projekttitel: ATU – Akademiet for Talentfulde Unge)

10.2 Talentambassadør styrker talentarbejdet (Projekttitel: Sciencetalenter Nordjylland)

Indsatsområde 11: Opbakning om indsatsen for børn og unge med særlige behov

Der skal foretages en indsats over for elever, der risikerer at forlade folkeskolen uden de nødvendige faglige færdigheder samt over for de unge, der har særlige udfordringer med at komme i uddannelse.

11.1 Flere unge med autisme skal have studenterhue via lektiehjælp (Projekttitel: Mentorordning for unge med autisme/aspergers syndrom)

Indsatsområde 12: Bedre læring gennem målrettet pædagogisk anvendelse af it i undervisningen

Kvaliteten af undervisningen i uddannelserne skal styrkes gennem mere målrettet pædagogisk anvendelse af it i undervisning og læring.

12.1 Målrettet pædagogisk anvendelse af IT i undervisningen (Projekttitel: Webaseret undervisning i social- og sundhedsuddannelserne)

12.2 Undervisning på video (Projekttitel: Parallel pædagogik)

De regionale vækstfora

De seks regionale vækstfora i Region Nordjylland, Midtjylland, Syddanmark, Sjælland, Hovedstaden og på Bornholm, er omdrejningspunktet for den regionale vækstindsats. Her samles repræsentanter for erhvervslivet, viden- og uddannelsesinstitutioner, arbejdsmarkedets parter og lokale og regionale myndigheder, der alle er aktører med førstehåndskendskab til erhvervslivets udfordringer og de regionale betingelser for vækst.

Regionale partnerskabsaftaler: Efter etableringen af de regionale vækstfora i forbindelse med strukturreformen er der siden 2007 indgået regionale partnerskabsaftaler mellem regeringen og hvert af de regionale vækstfora. De regionale partnerskabsaftaler bidrager til at koble de nationale og regionale indsats for vækst og erhvervsudvikling, blandt andet på uddannelsesområdet. Find alle regionale partnerskabsaftaler på ebst.dk.

3/ Inspirerende udviklingsprojekter

Indsatsområde 1: Udvikling og udbredelse af mere fleksible undervisningsformer

1.1. Fleksibel undervisning på modtagernes præmisser (Projekttitle: ELYK-projektet)

Traditionelle uddannelsesstilbud passer ikke på alle målgrupper. For nogle er det ikke attraktivt eller muligt at følge de sædvanlige skemaer og undervisningsformer. Det forsøger ELYK-projektet (E-Læring, Yderområder og Klyngedannelse) at tage højde for med udvikling af nye uddannelsesformer på brugernes præmisser.

Projektet fokuserer på anvendelsen af e-læringsbaserede værktøjer til at gøre undervisningen mere fleksibel og målrettet modtagerne. De enkelte værktøjer og undervisningsformer bliver udviklet som følge af behovsanalyser. I udviklingsfasen bliver de testet på nogle fra målgruppen, så de kan tilpasses deres behov.

Projektleder Karsten Gynther udtaler blandt andet om et af udviklingsforløbene: "Vi arbejder for eksempel med at udvikle et koncept, hvor vores forsøgsgruppe skal optage et billede og indtale et lydclip på deres mobiltelefon om en praktisk situation på deres praktikplads og sende det til deres lærer. Så kan undervisningen tage udgangspunkt i arbejdspladsernes konkrete problemstillinger."

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

1.2. Lokale erhvervsuddannelsesindgange tæt på de unge (Projekttitle: Udvikling med udsigt)

Det kan være svært for en uddannelsesinstitution at få det til at hænge sammen fagligt og økonomisk at udbyde uddannelser i landets yderområder. Det medfører nogle gange, at uddannelserne samles i større institutioner i de store byer. Unge i yderområderne har derfor ofte langt til nærmeste uddannelsessted. Det er en barriere for den enkelte, som gør det sværere at tage en uddannelse.

Erhvervsskolen Nordsjælland viser med projektet "Udvikling med udsigt", at tendensen mod større uddannelsesinstitutioner ikke behøver at være ensbetydende med, at uddannelserne fysisk centraliseres. I projektet "Udvikling med udsigt" har skolen oprettet fem nye lokale afdelinger i Nordsjælland. De lokale afdelinger indgår i et samspil med hovedafdelingen i Hillerød. Således kan eleverne på de nye afdelinger tage første del af deres uddannelse lokalt, imens den sidste del fortsat skal tages i Hillerød.

Pia Flugt på 36 år er en af de elever, der har fået glæde af de nye tilbud: "Vi er flere elever, der har børn, og det gør det noget nemmere at holde sammen på en hverdag med både uddannelse og familie, når noget af uddannelsen kan tages i ens lokalområde."

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

Indsatsområde 2: Mere fleksible overgange mellem uddannelser

2.1 En overset vej til videregående uddannelse – via erhvervsuddannelse (Projektitel: EUD som adgangsvej til videregående uddannelser)

Meget få unge tager en erhvervsuddannelse for derefter at læse videre. Tendensen har endda været faldende over de senere år. Erhvervsfolk inden for flere brancher har beklaget denne udvikling. De efterspørger teoretisk velfunderede praktikere til koordinations- og ledelsesopgaver i både byggeriet og industrien.

I projektet "EUD som adgangsvej til videregående uddannelser" arbejder Professionshøjskolen VIA i samarbejde med erhvervsskolerne CEU Herning og Holstebro Tekniske Skole på at få flere erhvervsuddannede til at tage en videregående uddannelse. De analyserer, hvad

der får eleverne til at vælge eller fravælge en videregående uddannelse. Det kan for eksempel være særligt stimulerende skole- og praktikmiljøer eller rollemodeller, der har indvirkning på den enkeltes valg. Projektet skal munde ud i informations- og kampagnemateriale, som får skolers og elevers øjne op for den oversete vej til en videregående uddannelse.

Erfaringerne fra de få mønsterbrydere skal bruges. Projektleder Morten Piil Hansen beretter: "I løbet af projektet har vi set eksempler på, at man kan gå ud af 10. klasse som skoletræt og derfor vælger en praktisk erhvervsuddannelse - for derefter nogle få år senere at læse til elektronikingeniør. Og man kan på et tidspunkt være elektrikerstuderende uden planer om videreuddannelse og ende med at arbejde som maskinmester på Silkeborg Sygehus."

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

Indsatsområde 3: Afdækning og opfyldelse af aktuelle og fremtidige kompetence- og teknologibehov

3.1 Kompetenceudvikling af det syddanske turisterhverv (Projekttitle: Oplevelsernes Academy)

Turismebranchen er karakteriseret ved lavt uddannelsesniveau. Turismen er sæsonbetonet, og personaleudskiftningen er som følge heraf høj. Syddansk Turisme og Tietgen CompetenceCenter har derfor taget initiativ til at oprette "Oplevelsernes Academy" for at give hele turistbranchen i Region Syddanmark et kompetenceløft. Formålet er at øge den enkelte medarbejders vidensniveau og dermed virksomhedens grundlag for forretningsudvikling. Dermed skaber Oplevelsernes Academy et fundament for en øget konkurrenceevne.

Oplevelsernes Academy kan bedst beskrives som et virtuelt uddannelsescenter. Det formidler kontakten mellem uddannelsesinstitutioner og turistvirksomheder. For eksempel aflægger Oplevelsernes Academy besøg hos virksomheder og kortlægger behovet for kompetenceløft, så de rigtige uddannelsesforløb kan udvikles. Det har resulteret i tiltag som Ærøs Turistuddannelse, LEGOLANDS projektlederuddannelse, forløb om Margueritruuten og flere andre, som er undervejs.

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

3.2 Kortlægning af kompetenceudfordringer i Nordjylland (Projekttitle: "FremKom")

I Region Nordjylland flytter mange højtuddannede fra regionen, og mange faglærte forlader arbejdsmarkedet. Derfor har Beskæftigelsesregion Nordjylland, Vækstforum Nordjylland samt andre erhvervs-, beskæftigelses- og uddannelsespolitiske aktører sammen lavet initiativet "FremKom". Initiativet består af en række analyser, og tilsammen tegner de et billede af, hvilke kompetencer regionen har behov for i fremtiden.

Analyserne har fokuseret på seks vigtige erhvervsklynger og har peget på en række konkrete behov for kompetenceudvikling. Nogle er meget specifikke for den

enkelte klynge. For eksempel er der behov for færdigheder i forhold til robotteknologi inden for jern- og metalindustrien. Andre er mere generelle og peger på omstillingsevne, selvstændighed, samarbejds- og kommunikationsevner og nytænkning. Analyserne har ført til dialog mellem de relevante parter om konkrete initiativer til at imødekomme kompetencebehovene.

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

Indsatsområde 4: Styrkelse af samspillet mellem uddannelse og erhverv

4.1 Studerende fra Erhvervsakademi Lillebælt indtager virksomheder (Projekttitle: 48 timer)

Siden foråret 2009 har et hold studerende fra Erhvervsakademi Lillebælt to gange om året indtaget en virksomhed i 48 timer. De ca. 30-35 studerende har skullet komme med konkrete forslag til optimering af virksomheden fra A-Z.

Projektet er et eksempel på praksisorienteret undervisning. Under "48 timer" kommer de studerende ud af klasseværelset og bliver stillet i en autentisk arbejdssituation. De deltagende virksomheder får indblik i, hvilke kompetencer de studerende har, og underviserne kan opdatere deres viden om virkeligheden i det arbejdsmarked, de uddanner til.

I de første tre projekter har erhvervsvirksomhederne Midtfyns Bryghus, DesignModul A/S og BF-OKS A/S deltaget. De har alle kunnet bruge nogle af de studerendes konkrete forslag. Eksempelvis anvendte DesignModul A/S straks de studerendes kundetilfredshedsanalyse, og firmaet har sat et energiklasse 1-hus i produktion, efter at nogle konstruktørstuderende udviklede det i løbet af projektdagene.

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

4.2 Nyt laboratorium skal styrke samarbejdet med erhvervslivet (Projekttitle: Energi- og Miljøskolen MARTEC)

I Frederikshavn er et laboratorium under konstruktion til den nyoprettede "Energi- og Miljøskolen".

Laboratoriet vil indeholde apparatur, som normalt benyttes af virksomheder inden for energi- og miljøbranchen. Det betyder, at elever og kursister på skolen kan til egne sig de kompetencer, der er brug for på arbejdsmarkedet. Samtidig vil laboratoriet naturligt være et udgangspunkt for konkret samarbejde mellem skolen og de relevante virksomheder.

Projektleder og daglig leder for energi- og miljøskolen Børge Nielsen siger: "Undervisere og studerende får kendskab til den nyeste teknologi inden for varmepumper, Danfoss har doneret nogle eksemplarer til vores laboratorium. Det giver naturligvis anledning til tætte kontakter. Vi besøger Danfoss, og folk fra Danfoss besøger vores laboratorium og fortælle om pumperne og anden teknologi, og om hvordan de til daglig anvendes i praksis."

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

Indsatsområde 5: Opkvalificering og omstilling af arbejdsstyrken med særligt fokus på kortudannede og kompetenceudvikling i små og mellemstore virksomheder

5.1 Kompetenceudvikling i små og mellemstore virksomheder (Projekttitle: Projekt KLAR - Kompetent Læring Af Regionen)

Det er en særlig udfordring for små og mellemstore virksomheder at kompetenceudvikle medarbejderne, idet virksomhedernes ressourcer til HR-funktioner er begrænsede. Uddannelsesinstitutionerne i regionen kan bistå virksomhederne med dette.

Projekt KLAR er et målrettet, samlet løft af kompetenceudviklingen i Region Sjællands små og mellemstore virksomheder ved hjælp af regionens uddannelsesinstitutioner. På de deltagende skoler er der uddannet et korps af KLAR-konsulenter og KLAR-ambassadører, som rådgiver virksomheder i kompetenceudvikling. Der er

ligeledes etableret netværk mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner.

"Hos os fulgte konsulenten med de enkelte medarbejdere rundt og vurderede behovet for kompetenceudvikling. Det betød, at de efterfølgende fik nogle målrettede kursusforløb. Det blev arrangeret, så vi ikke skulle undvære vores medarbejdere under de dele af kurserne, som de ikke havde behov for at følge", fortæller Bo Bahrt, indehaver af hjemmeservicefirmaet Normas.

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

5.2 Bornholm får et serviceløft (Projekttitle: Bornholms Serviceskole)

Den nyoprettede Bornholms Serviceskole skal sikre adgangen til uddannelse, og bedre service skal være kendetegnende for turisternes oplevelser på Bornholm. Skolen er målrettet turistbranchen på øen og har til formål at fremme befolkningens lyst til at deltage i uddannelses tilbud samt at øge virksomhedernes muligheder for efter- og videreudanne medarbejdere på alle niveauer. Der arbejdes for, at de ansøgte midler i forbindelse med den aktive beskæftigelsesindsats også anvendes til opkvalificering af sæsonansatte/sæsonledige. Disse tiltag bidrager Serviceskolen til, at den bornholmske turisme får en mere stabil beskæftigelse gennem hele året.

Der vil blive oprettet skræddersyede kurser og moduler med fokus på en række udviklingsområder indenfor turisterhvervet. Disse tiltag omfatter blandt andet kvalitet, service, sprog, produktudvikling og markedsføring.

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

Indsatsområde 6: Fremme af interessen og kompetencerne inden for naturvidenskab

6.1 Ny studieretning i bioteknologi i samarbejde med videregående uddannelser og virksomheder

(Projekttitle: Bioteknologi i gymnasiet)

I Region Hovedstaden har 24 gymnasier deltaget i udviklingen af en ny studieretning i bioteknologi for at øge

elevers motivation for at søge videregående uddannelser inden for det naturvidenskabelige område. Studieretningen er udviklet i samarbejde med virksomheder og videregående uddannelser. Studieretningen skal med sin praksisnære og forskningsbaserede tilgang øge interessen for naturvidenskab blandt elever i Region Hovedstaden.

Projektet har også indebåret etablering af et regionalt netværk af gymnasier, virksomheder og videregående uddannelsesinstitutioner, der skal sikre relevante besøgsordninger og inddragelse af virksomheder i undervisningen.

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

6.2 Naturvidenskab under fremmede himmelstrøg

(Projektitel: Udvikling af international naturvidenskabelig studieretning på Herning Gymnasium)

En nyudviklet studieretning på Herning Gymnasium indebærer, at eleverne i 2.g er på et 2-måneders studieophold på Edmonds Community College i Seattle, som er en uddannelsesinstitution på niveau med en dansk professionshøjskole. Edmonds Community College har veludbyggede naturvidenskabelige laboratorier, studerende fra 79 lande og i alt cirka 12.000 studerende. Desuden har skolen et tæt samarbejde med lokale virksomheder, og Seattle er blandt andet hjemby for Microsoft, Boeing, Nintendo og Starbucks.

Rektor Søren Brøndum udtaler: "Vi har efter oprettelse af den nye internationale, naturvidenskabelige studieretning oplevet en styrket søgning til naturvidenskabelige fag. Naturvidenskabelige fag har ikke de samme iboende egenskaber som andre fag, som virker umiddelbart attraktive for de studerende. Derfor må vi gøre

noget ekstra på dette område, så den naturvidenskabelige studieretning bliver attraktiv og særlig at gå på."

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

Indsatsområde 7: Fremme af lokale samarbejder på tværs af uddannelser

7.1 Campussamarbejde i Grindsted – mere end blot mursten (Projektitel: Campus Grindsted)

Kommunen og uddannelsesinstitutionerne i Grindsted er gået sammen om at skabe "Campus Grindsted". Formålet med campusprojektet er at skabe et så attraktivt ungdomsuddannelsesmiljø, at Grindsted kan fastholde og udbygge sin position og være det primære valg hos de ungdomsuddannelsessøgende i byens naturlige rekrutteringsområde.

Campus Grindsted indebærer en fysisk samling af flere af uddannelserne med udgangspunkt i de to største institutioner, Grindsted Erhvervsskole og Grindsted Gymnasium & HF. Umiddelbart ved siden af de to skoler ligger det kommunale bibliotek samt en idræts- og svømmehal. Disse udvides i 2010-2011 til et 8.800 m² stort, nyt idræts- og kulturcenter, hvis faciliteter også vil kunne anvendes af ungdomsuddannelserne. I august 2010 blev 10. Klasse Skolen flyttet, så den naturligt indgår i campus-miljøet. På institutionerne under Campus Grindsted er det opfattelsen, at det kommer alle institutionerne i samarbejdet til gavn, når en ny elev vælger at starte på en af disse.

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

7.2 Camp om campus – kickstart til øget uddannelses-samarbejde på Bornholm (Projekttitle: Uddannelsernes Camp Bornholm)

Som yderområde står Bornholm over for særlige udfordringer i forhold til ungdomsuddannelserne og de videregående uddannelser. Ungdomsårgangene bliver mindre over de næste år, og lærerrekutteringsgrundlaget er begrænset. Derudover er det vanskeligt at opretholde udviklingsorienterede undervisningsmiljøer af høj kvalitet og med økonomisk bæredygtighed på de nuværende relativt små institutioner.

Formålet med afholdelse af Uddannelsernes Camp i 2009 var at skabe ideer og opbakning til en større samling af uddannelserne på Bornholm, så der skabes et attraktivt, samarbejdende og bæredygtigt uddannelsesmiljø.

Campen var med til at give opbakning til større samarbejde mellem uddannelser på Bornholm og involvere aktører omkring en fremtidig institutionsstruktur på øen. Desuden skabte campen fokus på den fremtidige uddannelsesstruktur i den bornholmske offentlighed.

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

Indsatsområde 8: Flere praktikpladser

8.1 Flere praktikpladser gennem virksomhedsopbyggende indsats (Projekttitle: Praktikpladsjagt i Region Nordjylland)

Region Nordjylland har igangsat en jagt på praktikpladser med det formål at øge antallet af uddannelsesaftaler med 1.000 praktikpladser i 2010-2011, hvilket vil være en stigning på 25 procent.

Projektet består af flere indsatser. Der bliver igangsat en brandingkampagne i de nordjyske medier rettet mod virksomhederne og en direkte opsøgende kontakt til disse. Derudover bliver der etableret en slags CV-bank for de praktikpladssøgende og oprettet elevcaféer, hvor elever får hjælp til jobsøgning. Endvidere bliver et elevambassadørkorps etableret, hvor elever og virksomheder, der har haft succes med praktikpladssøgningen, er med til at hjælpe andre elever. Projektet vil endelig sætte fokus udvikling af skolepraktikken, så den får et bedre ry. Det skal resultere i, at skolepraktikelever er lige så attraktive for virksomhederne som elever, der har været i virksomhedspraktik.

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

8.2 Fra telefonopkald til praktikpladser (Projekttitle: Praktiksatsning i Hovedstaden)

Den økonomiske krise har bremset udviklingen i antallet af praktikpladsaftaler. Virksomhederne kan ikke beskæftige de unge praktikpladssøgende. Samtidig kender mange virksomheder ikke nok til mulighederne ved at have elever i praktik. Derfor har Region Hovedstaden taget initiativ til en større praktikpladsindsats.

Ideen er simpel. Et mødebookingfirma har fået til opgave at kontakte relevante virksomheder og tilbyde dem et besøg af erhvervsskolernes virksomhedskonsulenter. Disse kan give information om, hvad det vil sige at oprette en uddannelsesaftale. Direkte telefonopkald frem for reklamekampagner og avisannoncer skal således skaffe praktikpladser.

”Med kampagnen håber vi at få aflivet de fordomme, der er i nogle brancher. Det behøver hverken være dyrt eller besværligt at have en elev eller lærling. Tværtimod

er der både faglige og økonomiske fordele ved at oprette praktikpladser,” siger Udviklingschef i Region Hovedstaden, Søren Ring.

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

Indsatsområde 9: Bekæmpelse af frafald i uddannelserne

9.1 Tæt voksenkontakt som middel mod frafald (Projektitel: Ungdomscoach med street credibility)

Elever, der ikke har den naturlige uddannelsesstøtte i familie eller nærmiljø, er særligt udsatte for at falde fra sin ungdomsuddannelse. Mange af disse unge befinder sig i et tomrum mellem skolernes velfungerende studievejledere og psykologordninger.

Aalborg Handelsskole og skolens samarbejdspartnere projektansatte derfor i 2008 en ungdomscoach med ”street credibility”. Hans vigtigste opgave var at være tilgængelig for elever, der havde brug for en snak om problemer i det daglige. Coachen kunne blandt andet hjælpe de unge med at blive mere sikre i deres uddannelsesvalg og strukturere deres dagligdag. Resultatet blev, at de unge fik en mere målrettet hjælp.

”I projektet er de mange støttemuligheder til unge koblet meget tættere sammen, så den unge kan modtage den rette støtte” udtaler rektor Jens Otto Pedersen, Aalborg Handelsskole.

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

9.2 Hurtigere vejledningsindsats gennem ny it-løsning (Projektitel: Tilbage melding.dk)

Bedre og hurtigere kommunikation mellem ungdomsuddannelsesinstitutioner og UU-centre kan styrke vejledningen til de unge. Ved den rette indsats kan frafald gøres til omvalg. Solrød Gymnasium har derfor i samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) udviklet en fælles indberetningsportal for alle uddannelsesinstitutioner i regionen. På den nye portal *Tilbage melding.dk*, registrerer skolerne, når unge tilmelder sig, afbryder eller gennemfører en ungdomsuddannelse.

Portalen gør det muligt at reagere tidligere i processen i forhold til den unges eventuelle uddannelsesproblemer. Og det giver nye muligheder for mere systematiske indsatser. Vicerektor Hans Christian Pedersen fra Solrød Gymnasium siger: ”Tilbage melding.dk giver os et stærkt vidensgrundlag. Vi får data fra en hel region på tværs af uddannelsesretninger og -institutioner. Talmaterialet kan være med til at skærpe indsatsen over for de unge på såvel uddannelses- som vejledningsområdet”.

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

Indsatsområde 10: Styrkelse af talentarbejdet

10.1 Et akademi til hovedstadens talenter (Projektitel: ATU – Akademiet for Talentfulde Unge)

Der er sjældent tilstrækkeligt mange elever på et enkelt gymnasium til at oprette specielle tilbud til unge med særlige akademiske talenter.

Akademiet for Talentfulde Unge (ATU) er en fælles regional platform for talentudvikling i samarbejde mellem universiteter og virksomheder i Region Hovedstaden. Projektet skal bidrage til, at de unges akademiske potentiale udfoldes til gavn, både for dem selv, og for regionens fremtidige arbejdskraft. Akademiet tilbyder en række aktiviteter for talenterne, for eksempel faglige seminarer, olympiader og studieture til udlandet. Eleverne følger akademiets aktiviteter fra 2.-5. semester sideløbende med den normale undervisning på deres gymnasier.

Akademiet for Talentfulde Unge har eksisteret i 3 år, og i alt har 250 af regionens unge deltaget. Søgningen er i dag så høj, at man er nødt til at afvise særdeles kvalificerede unge.

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

10.2 Talentambassadør styrker talentarbejdet

(Projekttitle: Sciencetalenter Nordjylland)

En talentambassadør er med til at sikre talentplejen af unge i Nordjylland med evner indenfor naturvidenskab. Med Støvring Gymnasium i spidsen er projektets mål, at flere elever skal deltage i talentaktiviteter på området. For eksempel fagolympiader.

Ambassadøren leder, bakker op, deler viden og holder styr på tilbud for samtlige skoler i regionen. Derved sættes der et styrket fokus på talentarrangementerne og erfaringer fra tidligere tiltag. Ambassadørens arbejde sikrer, at flere unge deltager i de mange tilbud, der er udviklet til talenter. Derudover arbejder talentambassadøren for efteruddannelse og udvikling af lærerne.

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

Indsatsområde 11: Opbakning om indsatsen for børn og unge med særlige behov

11.1 Flere unge med autisme skal have studenterhue

(Projekttitle: Mentorordning for unge med autisme/aspergers syndrom)

Det kan være vanskeligt for børn og unge med autisme/aspergers syndrom at følge undervisningen på gymnasiet og dermed få en normal studentereksamen.

Paderup Gymnasium har etableret et projekt, hvor unge med autisme/aspergers syndrom får tilbudt en mentor og ekstra lektiehjælp. Den gruppe af unge har ofte brug for mere struktur i hverdagen og har det ofte svært i sociale sammenhænge. Mentorerne hjælper den enkelte med at få større selvforståelse, og på den måde lærer de unge at håndtere de faglige og sociale vanskeligheder, der kan være forbundet med en gymnasieuddannelse.

De hidtidige erfaringer har vist, at mentorordningen har været med til at sikre tilstrækkelig støtte til eleverne i klassen, så de unge med aspergers syndrom har kunnet gennemføre en gymnasial uddannelse.

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

Indsatsområde 12: Bedre læring gennem målrettet pædagogisk anvendelse af it i undervisningen

12.1 Målrettet pædagogisk anvendelse af it

(Projekttitle: Webaseret undervisning i social- og sundhedsuddannelserne)

Mange bogligt svage elever på Social- og sundhedsskolerne har svært ved at følge med i det normale undervisningsforløb. Er en fagligt svag elev først bagud med skolearbejdet, kan det føre til frafald.

Derfor har Århus Social- og Sundhedsskole og Sundhedsskolen Horsens i perioden 2007-10 gennemført projektet *"Webaseret undervisning i social- og sundhedsuddannelse"*. Formålet var at styrke brugen af webaseret undervisning og dermed støtte bogligt svage elever. Der blev udviklet nyt webaseret materiale, og underviserne blev trænet i at anvende det.

Det har betydet, at social- og sundhedseleverne har fået mulighed for at aflevere opgaver via lyd og billeder. Ved aflevering kan de også få mundtlig feedback fra underviseren over nettet. En elev udtaler: "Jeg har aldrig været glad for dansk og troede, jeg var ordblind. Det er dejligt, at jeg har fundet ud af, at det er jeg ikke."

12.2 Undervisning på video

(Projekttitle: Parallel pædagogik)

Udbud af voksenundervisning bliver af og til ikke oprettet i tyndt befolkede områder, fordi det er svært at samle kursister til et helt hold. Det kan afhjælpes med parallel undervisning over nettet, hvor undervisningen af et hold fysisk kan foregå flere steder på samme tid.

Engelsklærer på VUC Lone Møllgaard siger blandt andet om fordelene ved parallel undervisning: "Der er nogle, der siger: "At køre 30-40-50 kilometer til sin uddannelse – det er over smertegrænsen, hvis man har familie."

Projektet sætter fokus på den pædagogiske udfordring i at undervise kursister over video på nettet. Der udarbejdes blandt andet en to-do liste og en håndbog, som undervisere kan benytte ved parallel undervisning.

Se den fulde projektbeskrivelse i bilaget *Udviklingsprojekter om uddannelse* på regioner.dk og uvm.dk

4/ Regional og national understøttelse af udviklingsprojekter

Investeringerne for at hæve uddannelsesniveautet i regionerne fordeler sig inden for 4 hovedindsatsområder, der er koordineret med Undervisningsministeriet: 1) frafaldsreduktion: Projekter med fokus på særligt tilrettede forløb for "svage" elever, mentorer mv. 2) overgang mellem uddannelser: Projekter med fokus på vejledning, brobygning, information 3) nye uddannelser for unge: Udvikling af nye fag, undervisning og udbud 4) omstilling af arbejdsstyrken: Voksen- og efteruddannelse af beskæftigede og ledige. Projekterne gennemføres typisk i et partnerskab mellem uddannelsesinstitutioner, kommuner, virksomheder og arbejdsmarkedets parter.

Det betyder, at regionerne har en vigtig koordinationsopgave sammen med uddannelsesinstitutionerne for at sikre varieret udbud af uddannelser af høj faglig kvali-

tet. Samtidig understøtter regionerne indsatsen med relevante analyser, der kan bidrage til at indsatserne målrettes og kvalificeres. Det gælder indsatsen overfor unge, medarbejdere og ledige. De brede indsatsområder på tværs af målgrupper og aktører medfører desuden et stort behov for koordinering med virksomheder, jobcentre, skoler, arbejdsmarkedets parter mv.

Den regionale indsats til udvikling af uddannelser er forankret i:

- 1) de regionale vækstforas indsats i relation til de regionale erhvervsudviklingsstrategier,
- 2) de regionale udviklingsplaner hvor der blandt andet opsættes visioner for uddannelsesniveauerne regionalt, heri indgår regionale uddannelsesstrategier og de tilhørende uddannelsespuljer,

3) partnerskabsaftaler mellem de regionale vækstfora og regeringen, hvor der aftales indsatsområder i forhold til at indfri målsætningerne fra globaliseringsaftalen om, at 95 procent skal gennemføre en ungdomsuddannelse og 50 procent en videregående uddannelse, og

4) den lovmæssige opgave at koordinere og sikre sammenhæng i udbuddet af ungdomsuddannelser vedrørende geografisk placering og kapacitet på uddannelserne.

Undervisningsministeriets forsøgs- og udviklingsmidler

På Undervisningsministeriets område er der en række bevillinger, som overvejende er målrettet forsøgs- og udviklingsinitiativer. I 2010 udgjorde de cirka 1,1 milliarder kroner i alt. Heraf udgør forligs- og aftalebelagte initiativer cirka 800 millioner kroner. Disse omfatter blandt andet satspuljeprosjekter og initiativer aftalt i forbindelse med globaliseringsaftaler. Desuden afsættes midler til faste tilskud til diverse foreninger og institutioner samt udgifter af teknisk karakter, f.eks. statens selvforsikringsordning.

Endelig er en del af forsøgs- og udviklingsmidlerne rettet imod nye initiativer i overensstemmelse med aktuelle politiske prioriteringer. I 2010 udgjorde disse cirka 150 millioner kroner. En varierende del heraf udmøntes ved, at eksterne ansøgere - for eksempel uddannelsesinstitutioner kan ansøge om midlerne til udviklingsprojekter. Der er således fast praksis for særskilte årlige puljer på henholdsvis folkeskoleområdet, erhvervsuddannelserne, de gymnasiale uddannelser og arbejdsmarkedsuddannelserne. Der fastsættes typisk temaer på de enkelte uddannelsesområder, som ansøgningerne skal holde sig inden for. Derudover kan der som følge af særlige politiske initiativer etableres midlertidige puljer. Eksempler på dette inden for de videregående uddannelser er midler til udvikling af sommerskoler og projekter, der understøtter målsætningen om, at 50 procent af en ungdomsårgang skal have en videregående uddannelse.

Læs nærmere om, hvordan du kan søge Undervisningsministeriets puljer fra blandt andet forsøgs- og udviklingsmidler på uvm.dk/puljer på Undervisningsministeriets hjemmeside.

5/ "Hvordan ansøger jeg om udviklingsmidler?"

Regionale midler til kompetenceudvikling

- værd at vide om regionale midler til uddannelses- og kompetenceudviklingsprojekter.

Uddannelsesinstitutioner kan søge midler fra de regionale vækstfora (indsatsområdet "menneskelige ressourcer") og direkte via regionsrådene (de regionale uddannelsespuljer). Ansøgningsprocedurerne varierer fra region til region og er afhængige af projektets karakter. Generelt er der to måder at søge midler på: 1) løbende ansøgningsmuligheder og 2) ansøgninger i forbindelse med, at vækstfora indkalder idéer eller parter til projekter.

Procedurerne er beskrevet på de enkelte regioners hjemmesider, og det kan være en god idé at rådføre sig med vækstforumsekretariatene eller sekretariatene for regionens uddannelsespulje.

Projekter indstillet via de regionale vækstfora er ofte erhvervsrettede, og har typisk et fokus på at skabe vækst via bedre uddannede medarbejdere. Det kan være opkvalificering af medarbejdere indenfor turisme, detailhandlen og modebranchen, it, tiltrækning af højtuddannede til off-shore-branchen, energiuddannelse til små og mellemstore virksomheder mv.

Den regionale uddannelsespulje støtter overvejende ungdomsuddannelser samt voksen- og efteruddannel-

ser på det almene område. Det drejer sig især om projekter, der skal sikre fastholdelse i ungdomsuddannelse ved at mindske frafald, forbedre undervisningsmiljøet, styrke talenter, udvikle e-learning og styrke voksnes almene kompetencer.

De brede indsatsområder er et udtryk for, at der er et behov, nu hvor arbejdsstyrken skal omstilles til de nye jobs. Det er samtidig et udtryk for, at regionerne gør en aktiv indsats for at geare regionerne til fremtiden, når krisen er overstået, så virksomhederne kan klare sig i den internationale konkurrence.

De regionale investeringer går til alle uddannelsesniveauer fra ungdomsuddannelser og opefter.

Regionalt er der i gennemsnit investeret for cirka 300 millioner kroner årligt, det vil sige midler fra regionsråd og strukturfondsmidler til kompetenceudvikling. Dertil kommer ekstern finansiering for mere end 150 millioner kroner/år fra øvrige finansieringskilder, herunder stat, kommuner, virksomheder, skoler m.v.

Undervisningsministeriets puljer

Undervisningsministeriet har et varierende antal puljer fra hvilke, der kan ansøges om tilskud til projekter. Du kan få overblik over disse samt de specifikke ansøgningsprocedurer på uvm.dk/puljer på Undervisningsministeriets hjemmeside.

6/ Emnebaseret register over projektbeskrivelser

Projekter der foregår i:

Nordjylland (3.2, 4.2, 8.1, 9.1, 10.2)

Hovedstaden (1.2, 5.2, 6.1, 7.2, 8.2, 10.1)

Syddanmark (1.1, 3.1, 4.1, 7.1, 12.2)

Sjælland (1.1, 5.1, 9.2)

Midtjylland (2.1, 6.2, 11.1, 12.1)

Projekter der knytter sig til:

- gymnasiale uddannelser (6.1, 6.2, 7.1, 7.2, 9.1, 10.1, 10.2, 11.1, 12.2)
- erhvervsrettede ungdomsuddannelser (1.2, 2.1, 4.2, 7.1, 7.2, 8.1, 8.2, 12.1)
- videregående uddannelser (2.1, 4.1, 4.2, 7.2)
- voksen- og efteruddannelse (1.1, 3.1, 3.2, 4.2, 5.1, 5.2, 7.2, 12.2)
- samarbejde på tværs af uddannelsesniveauer (1.1, 2.1, 3.2, 4.2, 5.2, 6.1, 6.2, 7.1, 7.2, 9.2, 10.1, 10.2)

Tværgående emner:

- Informationsteknologi (1.1, 3.1, 9.2, 12.1, 12.2)
- Projekter med deltagelse af kommuner (1.2, 3.1, 5.2, 7.1, 7.2, 9.2)
- Projekter med direkte relevans for det private erhvervsliv (1.1, 1.2, 3.1, 3.2, 4.1, 4.2, 5.1, 5.2, 6.1, 7.1, 7.2, 8.1, 8.2, 10.1)
- Yderområder (1.1, 1.2, 3.1, 5.2, 7.1, 7.2, 12.2)

DANSKE
REGIONER

UNDERSVINGSS
MINISTERIET